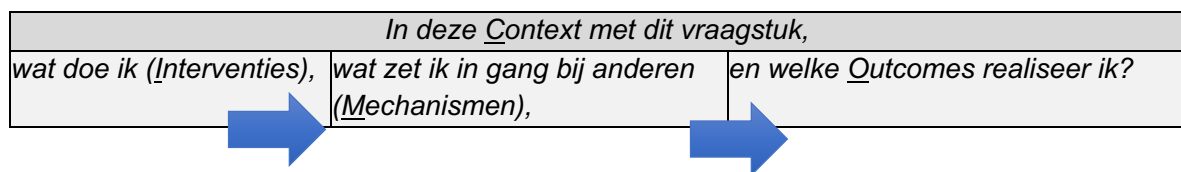

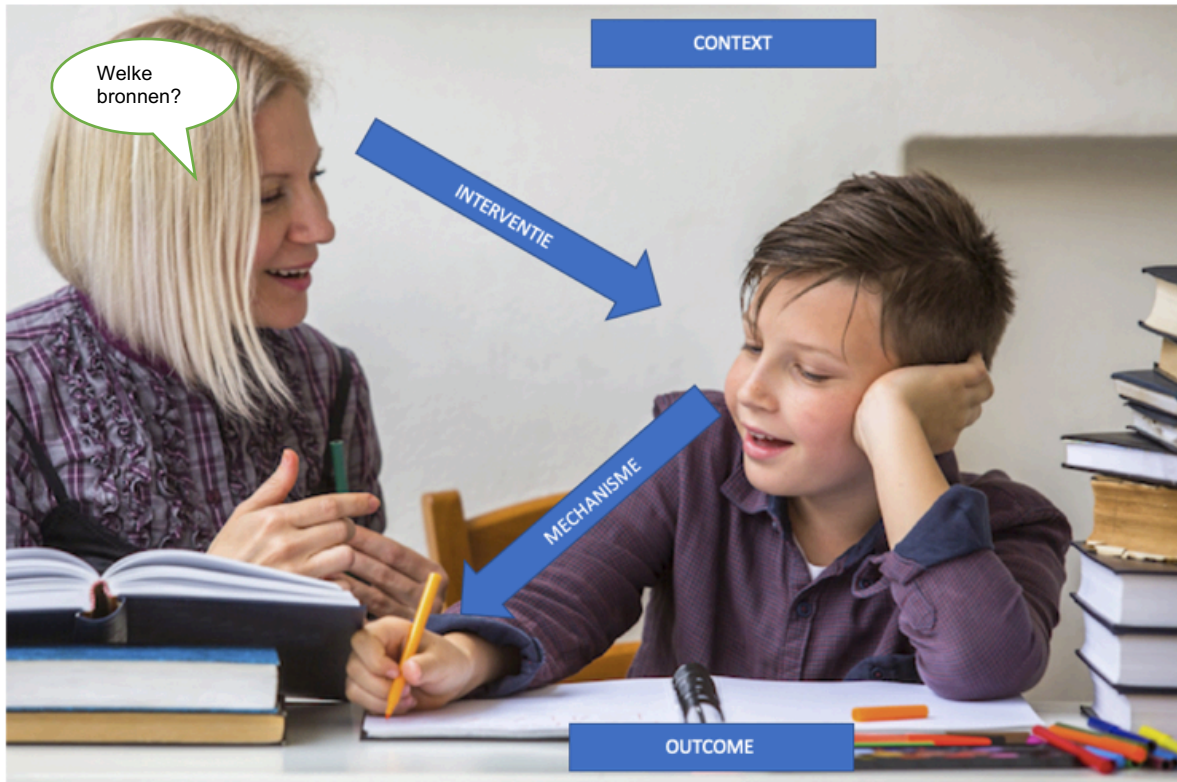
Casussen uitwerken met de CIMO-logica

Bij het afstuderen startbekwaam werk je casussen uit waarmee je aantoont dat je je leerresultaten hebt behaald. De CIMO-logica (Denyer, Tranfield & Van Aken, 2008; Van den Berg, Hoeve & Zitter, 2012; Weber, 2011; zie Figuur 1) is een effectieve aanpak waarmee je heldere redeneerketens bouwt tussen praktijkvragen die spelen in jouw **C**ontext, de uitkomsten ('**O**utcomes') die je wilt bereiken (bijvoorbeeld je leerdoelen), wat anderen hiervoor zouden moeten gaan doen ('**M**echanismen'), en wat jij zou moeten doen om die mechanismen bij anderen in gang te zetten ('**I**nterventies'). Met het invullen van het CIMO-schema en de literatuur die je daarbij gebruikt, maak je aannemelijk dat er een relatie is tussen jouw handelen en de uitkomsten daarvan via het mentaal/fysiek handelen van anderen, bijvoorbeeld je leerlingen.

Bedenk eerst welke (delen) van LERs je moet aantonen en wat je daarvoor gaat doen. CIMO helpt je vervolgens om helder te maken hoe jouw handelen (*Interventie*), het handelen van de leerling / collega / ouder / etc. (*Mechanisme*) en het (leer)doel dat je daarmee nastreeft (*Outcome*) samenhangen. Noteer bij *Context* alleen informatie die je assessor nodig heeft om de casus te begrijpen, zoals bijvoorbeeld leerjaar en niveau van een klas of het onderwerp van een les. Het *vraagstuk* is een ander woord voor het onderwerp van je casus.

Reflectie: door de bereikte situatie van je casus aan de beoogde situatie te spiegelen, reflecteer je automatisch op je casus: wat was het doel dat je wilde bereiken (*Outcome*) en klopt dat met het uiteindelijke resultaat van de Interventies?

Figuur 1. Visualisatie van de CIMO-logica

NB1. Het woord interventie roept soms de associatie op van 'iets groots', maar bijvoorbeeld het bewust maken van oogcontact met leerlingen kan ook al een interventie zijn. Binnen één casus kunnen er meerdere interventies zijn die leiden tot maar één beoogde outcome.

NB2. Voor elke interventie met bijbehorend mechanisme gebruik je een nieuwe rij of regel in de tabel. Ik doe [interventie], dat zet volgens deze bron(nen) dit mechanisme in gang bij mijn leerlingen wat bijdraagt aan het bereiken van deze outcome.

NB3. Het is normaal dat je meer interventies/mechanismen hebt dan outcomes. Vaak heeft iedere interventie een eigen mechanisme, maar leiden deze interventie-mechanisme-paren alleen maar tot één of twee outcomes.

NB4. Het maken van een CIMO-redenering is geen proces dat in een vaste volgorde verloopt. Je zal merken dat je steeds in elke cel wat aanpassingen doet totdat je redeneerketen klopt en voldoende onderbouwd is (lees: aannemelijk gemaakt is).

Je kunt de CIMO-logica gebruiken bij het voorbereiden van je casussen, maar ook bij het terugkijken erop. Idealiter vul je dan het hele CIMO schema in als weergegeven in Figuur 2, 3 of 4. Je onderscheidt dan helder wat je beoogde en wat je in de praktijk bereikte.

Hieronder worden drie algemene mogelijkheden van CIMO schema's uitgewerkt: voor een lessituatie (Figuur 2), een coachingssituatie (Figuur 3) en voor situaties buiten de klas (Figuur 4). In elk schema staan relevante richtvragen als hulpmiddel bij je reflectie. Het is ZEKER NIET de bedoeling dat je al deze vragen achtereenvolgens beantwoordt, kies ALLEEN de voor jou relevante vragen eruit. Reflecteren gaat over het leren van ervaringen. Beantwoord dus altijd wel één of enkele vragen die betrekking hebben op jouw toekomstig handelen.

1. Reflecteren met CIMO op een lessituatie

	vraag-in-Context
--	-------------------------

	Wat is de situatie?		
Beoogd (in de lesvoorbereiding)	<p>Noteer relevante informatie die de lezer (begeleider, beoordelaar) nodig heeft om de casus goed te kunnen snappen, zoals leerjaar en niveau van een klas of het onderwerp van een les.</p> <p>Wat was de beginsituatie¹ van mijn leerlingen voor ik aan mijn lessen begon? Wat konden ze nog niet (goed) wat ze na mijn les(sen) wel zouden moeten kunnen?</p> <p>Met welke omstandigheden verwachtte ik rekening te moeten houden tijdens de les(sen)? Denk aan soort lokaal, tijdstip van de dag e.d.</p>		
Bereikt (na de uitvoering)	<p>Hoe beoordeel ik na mijn les(sen) de beginsituatie van mijn leerlingen? Was die voor alle leerlingen hetzelfde? Welke subgroepen van leerlingen zie ik achteraf in deze beginsituatie en wat zijn hun kenmerken?</p> <p>Heb ik de omstandigheden vooraf goed ingeschat en zo nee, wat was er anders dan verwacht? Wat betekent dit voor mijn toekomstig handelen?</p>		
	Interventies Wat doe ik?	Mechanismen Wat doen mijn leerlingen?	Outcome Wat kunnen de leerlingen straks wat ze voor de les(sen) niet (goed) konden? Liefst SMART!
Beoogd (in de lesvoorbereiding)	<p>Welke interventies zaten er in mijn les(sen)?</p> <p>Op welke literatuur en/of praktijkervaring baseer ik deze interventies?</p>	<p>Wat dacht ik dat mijn leerlingen zouden gaan doen door deze interventie(s)?</p> <p>Op basis van welke literatuur had ik deze verwachting?</p>	<p>Wat wilde ik dat de leerlingen zouden bereiken in mijn les(sen)?</p>
Bereikt (na uitvoering)	<p>Hoe kwamen mijn interventies in de praktijk uit de verf?</p> <p>Hoe ben ik dat te weten gekomen?</p> <p>Wat betekent dit voor mijn toekomstig handelen?</p>	<p>Wat deden mijn leerlingen feitelijk? Geldt dat voor alle leerlingen?</p> <p>Hoe ben ik dat te weten gekomen?</p> <p>Wat betekent dit voor mijn toekomstig handelen?</p>	<p>Wat heb ik feitelijk met mijn leerlingen bereikt? Laat een bewijs zien. Geldt dat voor alle leerlingen?</p> <p>Hoe ben ik dat te weten gekomen?</p> <p>Wat betekent dit voor mijn toekomstig handelen?</p>

Figuur 2. CIMO-logica als reflectietool in lessituaties

2. Reflecteren met CIMO op coachende vormen van lesgeven.

	vraag-in-Context Wat is de situatie?
Beoogd	<p>Noteer relevante informatie die de lezer (begeleider, beoordelaar) nodig heeft om de casus goed te kunnen snappen, zoals leerjaar en niveau van leerlingen of het onderwerp van de begeleiding.</p> <p>Wat was de ondersteuningsbehoefte van mijn leerling(en)?</p>

¹ Beginsituatie: het gaat om relevante onderwijskundige informatie, zoals de voorkennis van je leerlingen, hun abstractievermogen, leesvaardigheid, zelfstandigheid, motivatie, moment van de dag, inrichting van het lokaal etc.

	<i>Met welke omstandigheden verwachtte ik rekening te moeten houden? Denk aan soort lokaal, tijdstip van de dag e.d.</i>		
Bereikt	<i>Hoe kijk ik terug op de ondersteuningsbehoefte van mijn leerling(en)? Was de vraag ook echt de vraag, of was er iets anders aan de hand?</i> <i>Heb ik de omstandigheden vooraf goed inschat en zo nee, wat was er anders dan verwacht? Wat betekent dit voor mijn toekomstig handelen?</i>		
	Interventies <i>Wat doe ik?</i>	Mechanismen <i>Wat doen mijn leerlingen?</i>	Outcome <i>Wat wil ik met de leerling(en) bereiken?</i>
Beoogd (in de voorbereiding)	<i>Welke interventies wilde ik inzetten?</i> <i>Op welke literatuur en/of praktijkervaring baseer ik deze interventies?</i>	<i>Wat dacht ik dat mijn leerlingen zouden gaan doen of leren door deze interventie(s)?</i> <i>Op basis van welke literatuur had ik deze verwachting?</i>	<i>Wat wilde ik bereiken met mijn coaching?</i>
Bereikt (na uitvoering)	<i>Hoe kwamen mijn interventies in de praktijk uit de verf?</i> <i>Hoe ben ik dat te weten gekomen?</i> <i>Wat betekent dit voor mijn toekomstig handelen?</i>	<i>Wat deden mijn leerling(en) feitelijk?</i> <i>Hoe ben ik dat te weten gekomen?</i> <i>Wat betekent dit voor mijn toekomstig handelen?</i>	<i>Wat heb ik feitelijk met deze leerling(en) bereikt? Laat een bewijs zien.</i> <i>Hoe ben ik dat te weten gekomen?</i> <i>Wat betekent dit voor mijn toekomstig handelen?</i>

Figuur 3. CIMO-logica als reflectietool in coachingssituaties

3. Reflecteren met CIMO op andere dan lessituaties, maar wel gerelateerd aan onderwijs.

Denk hierbij aan onderwijs ontwerpen, toetsen voorbereiden, leerlingbesprekingen, contacten met collega's, specialisten, ouders of met mensen buiten de school (bedrijven, excursies, kamp), of aan professionalisering (samen met anderen, alleen, cursus, training of anders).

	vraag-in-Context <i>Wat is de situatie?</i>		
Beoogd (voor de uitvoering)	<i>Noteer relevante informatie die de lezer (begeleider, beoordelaar) nodig heeft om de casus goed te kunnen snappen, zoals met wie het contact is en over welk onderwerp het contact gaat.</i> <i>Wat was de beginsituatie, vraag, opdracht, verwachting?</i> <i>Met welke omstandigheden verwachtte ik rekening te moeten houden?</i>		
Bereikt (na de uitvoering)	<i>Hoe kijk ik na uitvoering aan tegen deze beginsituatie, vraag, opdracht, verwachting?</i> <i>Heb ik de omstandigheden vooraf goed inschat en zo nee, wat was er anders dan verwacht? Wat betekent dit voor mijn toekomstig handelen?</i>		
	Interventies <i>Wat doe ik?</i>	Mechanismen <i>Wat doen de betrokkenen?</i>	Outcome <i>Wat wil ik met de betrokkenen bereiken?</i>

Beoogd (in de voorbereiding)	<i>Wat wilde ik gaan doen?</i> <i>Welke interventies zaten in mijn handelen?</i> <i>Op welke literatuur en/of praktijkervaring baseer ik deze interventies?</i>	<i>Wat dacht ik dat betrokkenen zouden gaan doen door deze interventie(s)?</i> <i>Op basis van welke literatuur had ik deze verwachting?</i>	<i>Wat wilde ik bereiken?</i>
Bereikt (na uitvoering)	<i>Wat heb ik gedaan? Hoe kwamen mijn interventies in de praktijk uit de verf?</i> <i>Hoe ben ik dat te weten gekomen?</i> <i>Wat betekent dit voor mijn toekomstig handelen?</i>	<i>Wat deden betrokkenen feitelijk? Geldt dat voor alle betrokkenen?</i> <i>Hoe ben ik dat te weten gekomen?</i> <i>Wat betekent dit voor mijn toekomstig handelen?</i>	<i>Wat heb ik feitelijk bereikt? Laat een bewijs zien.</i> <i>Hoe ben ik dat te weten gekomen?</i> <i>Wat betekent dit voor mijn toekomstig handelen?</i>

Figuur 4. CIMO-logica als reflectietool in onderwijssituaties, waar leerlingen minder direct bij betrokken zijn

Referenties

- Denyer, D., Tranfield, D., & Van Aken, J. E. (2008). Developing Design Propositions through Research Synthesis. *Organization Studies*, 29(3), 393-413.
- Ebbens, S., & Ettekoen, S. (2016). *Samenwerkend leren. Praktijkboek*. Noordhoff Uitgevers.
- Slooter, M. (2018). *De zes rollen van de leraar. Handboek voor effectief lesgeven*. Pica.
- Teitler, P. (2009). *Lessen in orde. Handboek voor de onderwijspraktijk*. Coutinho.
- Van den Berg, J., Hove, A., & Zitter, I. (2012). Op zoek naar wat werkt: zichtbaar maken van innovatieopbrengsten. *MESO magazine*, 183, 18-22.
- Weber, M. (2011). Ontwerpstellingen en ontwerpprincipes. In J. Van Aken, J. en D. Andriessen (Eds.), *Handboek ontwerpgericht wetenschappelijk onderzoek. Wetenschap met effect* (pp.61-77). Boom | Lemma.